

Adela Pukl*

Nesnovna kulturna dediščina Gorenjske in Register žive kulturne dediščine

Leta 2008 je bila v Sloveniji ratificirana Konvencija o varovanju nesnovne kulturne dediščine in obravnava nesnovno kulturno dediščino, ki je bila na območju Republike Slovenije istega leta z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (ZVKDI) opredeljena kot živa kulturna dediščina. Zakon določa tudi vzpostavitev Registra žive kulturne dediščine (v nadaljevanju register). Vlogo koordinatorja varstva žive kulturne dediščine (v nadaljevanju koordinator) je med letoma 2009 in 2010 opravljal Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, leta 2011 pa je bil s sklepom Ministrstva za kulturo RS za koordinatorja določen Slovenski etnografski muzej.

V slovenski nacionalni register so lahko vpisane enote s celotnega ozemlja Republike Slovenije. Škofjeloški pasijon, kot nesnovna kulturna dediščina Gorenjske, je prva enota, vpisana v register (enotna identifikacija dediščine: 2-00001). Slovenski etnografski muzej je konec leta 2011 podal na Ministrstvo za kulturo 12 predlogov enot nesnovne kulturne dediščine za vpis v register. Med njimi je tudi enota Večstopenjska planinska paša, vezana na Bohinj ter okoliške planine in travnike.

Koordinator z delovno skupino strokovnjakov trikrat letno obravnava prispele prijave enot nesnovne kulturne dediščine. Vsakdo lahko poda prijavo za vpis nesnovne kulturne dediščine v register, če ta ustreza usmeritvam Unescove konvencije o varovanju nesnovne kulturne dediščine, Zakonu o varstvu kulturne dediščine in

* Adela Pukl, univ. dipl. etnol. in kult. antropol., kustodinja. Slovenski etnografski muzej, Metelkova 2, 1000 Ljubljana. E-naslov: adela.pukl@etno-muzej.si

merilom za vpis v register. Ta je namenjen popisu pojavov, znanj, veščin, praks, šeg in navad ... Ker pa je *živost* nesnovne kulturne dediščine izrednega pomena za njeno ohranjanje in prenašanje iz roda v rod, je namenjen tudi predstavitvi njenih nosilcev (društva, združenja, neformalne skupnosti, rokodelci, posamezniki, obrtniki ...).

Dediščina, ki je izrednega pomena, je lahko razglašena za spomenik lokalnega ali državnega pomena in se imenuje živa mojstrovina.

Vse potrebne informacije in dokumente za pripravo prijav enot nesnovne kulturne dediščine najdete na spletni strani koordinatorja: <http://www.nesnovnadediscina.si>.